

МІНІСТЕРСТВО
ФІНАНСІВ
УКРАЇНИ

Інформація про стан функціонування державного внутрішнього фінансового контролю

Стан організації та функціонування внутрішнього контролю в органах державної виконавчої влади

Стаття 26 Бюджетного кодексу

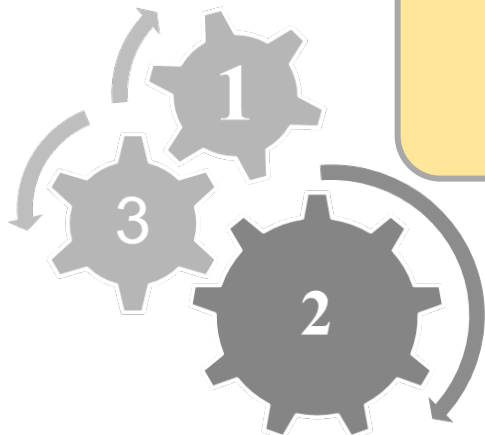
внутрішнім контролем є комплекс заходів, що **застосовуються керівником** для забезпечення дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів і вимог щодо діяльності бюджетної установи та її підвідомчих установ

Основні складові організації внутрішнього контролю:

1. Видання керівниками установ внутрішніх документів, спрямованих на належне функціонування внутрішнього середовища, забезпечення здійснення управління ризиками, вжиття заходів контролю, налагодження комунікації та обміну інформацією в установі та здійснення моніторингу тощо;

2. Виконання функцій та завдань керівниками структурних підрозділів та працівниками установи, визначених актами законодавства та внутрішніми документами, інформування керівництва про ризики, що виникають в ході виконання покладених на них завдань, вжиття відповідних заходів контролю та моніторингу, обміну інформацією тощо;

3. Оцінка функціонування системи внутрішнього контролю підрозділом внутрішнього аудиту з наданням керівнику установи об'єктивних і незалежних рекомендацій щодо її удосконалення

Стан організації та функціонування внутрішнього контролю в органах державної виконавчої влади

ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

в основному формалізовано функціонування відповідного елемента внутрішнього контролю

не описано функціонування елемента внутрішнього контролю у тих аспектах діяльності, які регламентовано законодавством для державних органів, в частині:

здійснення процесів та операцій під час складання фінансової, бюджетної, податкової, статистичної звітності (облікова політика)

38 органами (45 %)

розподілу функціональних обов'язків між керівником установи та його заступниками

19 органами (23%)

ведення договірної роботи

60 органами (71 %)

затвердження штатного розпису

51 органом (61 %)

Стан організації та функціонування внутрішнього контролю в органах державної виконавчої влади

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

унормована діяльність з управління ризиками

19 органами (23 %)

проводиться робота щодо унормування діяльності з управління ризиками

10 органами (12 %)

На сьогодні у ЦОВВ та ОДА не запроваджено системної діяльності з управління ризиками

не описано взагалі відповідний елемент

11 органами (13 %)

нерозуміння процесу управління ризиками як елемента внутрішнього контролю (ототожнення з оцінкою ризиків для планування діяльності з внутрішнього аудиту)

5 органами (6 %)

Стан організації та функціонування внутрішнього контролю в органах державної виконавчої влади

ЗАХОДИ КОНТРОЛЮ

не наведено дані щодо заходів контролю, які повинні здійснюватися в усіх державних органах відповідно до законодавства

правил та процедур авторизації та підтвердження шляхом отримання дозволу відповідальних осіб на виконання операцій через процедуру візування, погодження та затвердження

44 органами
(52 %)

наявності договорів про матеріальну відповідальність

44 органами
(52 %)

здійснення процесів та операцій з питань інвентаризацій

33 органами
(39 %)

здійснення процесів та операцій з питань бухгалтерського обліку

41 органом
(49 %)

наявності затвердженого внутрішнього службового розпорядку

40 органами
(48 %)

здійснення процесів та операцій з питань оцінки діяльності установи, ефективності виконання бюджетних програм та використання бюджетних коштів

41 органом
(49 %)

встановлення режимів доступу до інформаційних ресурсів

47 органами
(56 %)

Стан організації та функціонування внутрішнього контролю в органах державної виконавчої влади

МОНІТОРИНГ

У ЦОВВ та ОДА в цілому запроваджено моніторинг та періодичні оцінки виконання функцій, процесів і операцій

не надано інформацію щодо функціонування цього елемента ВК

16 органами (19 %)

надано інформацію не по суті функціонування цього елемента ВК

21 органом (25 %)

ІНФОРМАЦІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ

У ЦОВВ та ОДА в цілому запроваджено системи інформаційного обміну

не наведено дані щодо інформаційного обміну із зовнішніми користувачами, який повинен здійснюватися в усіх державних органах відповідно до законодавства

щодо організації та проведення особистого прийому громадян

44 органами (52 %)

щодо порядку роботи із запитом про доступ до публічної інформації

34 органами (40 %)

СТАН УТВОРЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ (ВІДПОВІДНИХ ПОСАД)

Міністерства

В усіх міністерствах утворено підрозділи ВА (або введено відповідні посади)

Інші ЦОВВ

В усіх інших ЦОВВ утворено підрозділи ВА (або введено відповідні посади)

✓ відсутня інформація щодо Державної інспекції енергетичного нагляду (не приступила до здійснення повноважень)

ОДА та КМДА

Підрозділи ВА утворено (або введено відповідні посади) в 22 із 25 адміністрацій

Не створено підрозділи ВА в апаратах Івано-Франківської, Кіровоградської та Чернігівської ОДА

✓ *Івано-Франківська ОДА поінформувала про неможливість утворення підрозділу (посади) у зв'язку із незначною чисельністю. Повноваження покладено на спеціаліста-юриста. **Діяльність не здійснюється!***

✓ *Кіровоградська ОДА двічі повідомила про внесення змін до штатного розпису. У направленому на погодження до Мінфіну штатному розписі апарату на 2018 рік **посада відсутня!** Після зауважень Мінфіну підготовлено зміни до штатного розпису.*

✓ *У системі Чернігівської ОДА сектор ВА утворено лише у Департаменті соціального захисту населення Чернігівської облдержадміністрації, який є окремою юридичною особою*

СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Діяльність з внутрішнього аудиту фактично не здійснюється у зв'язку з повною неуккомплектованістю підрозділів (відповідних посад)

- МІП
 - МТОТ
 - Укрдержархів
 - Держархбудінспекція
 - ДІНЗ
 - Український інститут національної пам'яті
 - Антимонопольний комітет
 - апарат Миколаївської ОДА
- (посади залишаються вакантними станом на 31.12.2017)*

- Мінмолодьспорт
 - НАДС
 - Державне агентство з питань електронного урядування
 - Держлікслужба
 - апарат Київської ОДА
 - апарат Львівської ОДА
 - апарат Хмельницької ОДА
 - апарат Черкаської ОДА
- (посади були вакантними певний час у 2017 році. На сьогодні повністю або частково укомплектовано)*

- Укрінфрапроект
- (інформація щодо укомплектування посад відсутня)*

СТАН УКОМПЛЕКТУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Міністерства, інші ЦОВВ

штатна чисельність
внутрішніх аудиторів
1 528 одиниць

вакантні
20,7%
посад

Допущено скорочення штатної чисельності
внутрішніх аудиторів в системі

- Пенсійного фонду (на 32 од.)
- Фонду держмайна (на 6 од.)
- Держрибагентства (на 3 од.)
- Адміністрації Держспецзв'язку (на 3 од.)
- Мінекономрозвитку (на 2 од.)
- Держводагентства (на 2 од.)
- Мінінфраструктури (на 1 од.)
- Держпраці (на 1 од.)
- Держекоінспекції (на 1 од.)
- Антимонопольного комітету (на 1 од.)
- Держкомтелерадіо (на 1 од.)

ОДА та КМДА

штатна чисельність
внутрішніх аудиторів
240 одиниць

вакантні
17,5%
посад

Допущено скорочення штатної чисельності
внутрішніх аудиторів в системі

- Херсонської ОДА (на 5 од.)
- Запорізької ОДА (на 2 од.)
- Тернопільської ОДА (на 1 од.)

ОРГАНІЗАЦІЙНА І ФУНКЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Не забезпечено організаційну незалежність (самостійність) підрозділів ВА

Поєднано діяльність з ВА та запобігання корупції в одному підрозділі

- Держатомрегулювання

Поєднано діяльність з ВА, запобігання корупції та контрольню-перевірочну роботу в одному підрозділі

- Пенсійний фонд

Поєднано діяльність з ВА та організації внутрішніх перевірок в одному підрозділі

- ДФС

Поєднано діяльність з ВА та господарського обслуговування

- Держводагентство

Не забезпечено організаційну незалежність підрозділів ВА

- в тер.органах Держлісагентства, апараті Полтавської ОДА, ряді установ Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської та Чернівецької ОДА

Допущено покладання на підрозділи ВА неприцяманих їм функцій

(контрольно-наглядових, кадрових, бухгалтерських тощо)

В системі:

- Держгеокадастру
- Держпродспоживслужби
- Держлісагентства
- Держлікслужби
- Пенсійного фонду
- Міноборони

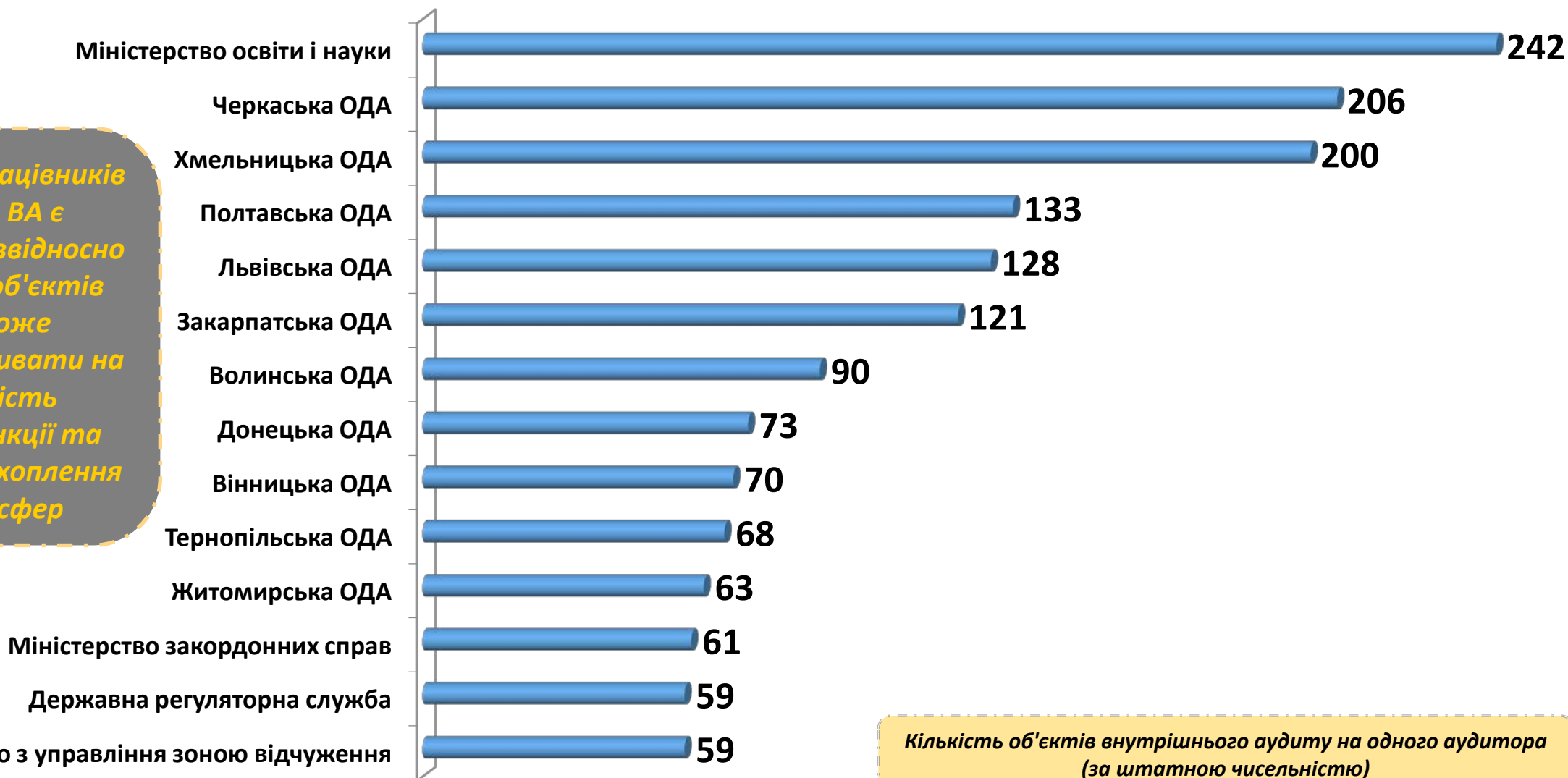
В системі:

- Луганської ОДА
- Миколаївської ОДА
- Одеської ОДА
- Сумської ОДА
- Харківської ОДА
- Чернівецької ОДА
- КМДА

НЕДОЛІКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВА (недостатність чисельності для ефективно реалізації функції)

Чисельність працівників підрозділів ВА є незначною (співвідносно до кількості об'єктів ВА), що може негативно впливати на ефективність реалізації функції та системність охоплення ризикових сфер

Кількість об'єктів внутрішнього аудиту на одного аудитора (за штатною чисельністю)

НЕДОЛІКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВА (організація та планування)

Не завершено жодного внутрішнього аудиту у 2017 році

- Державна служба фінансового моніторингу (посада внутрішнього аудитора укомплектована)

Проведено по 1 внутрішньому аудиту в II півріччі 2017 року

- Мінмолодьспорт (укомплектовано 2 посади)
- Київська ОДА (укомплектовано 7 посад)

Недостатньо здійснюється ідентифікація та оцінка ризиків

проведені фінансові аудити / аудити відповідності повністю безрезультативні:

- Антимонопольний комітет (2 аудити)
- Держкіно (1 аудит)

Формальний підхід до визначення критеріїв відбору об'єктів аудиту до плану

(за одним-двома критеріями - не проведення аудитів протягом тривалого часу та/або обсягами фінансування)

- Держрезерв
- Держкіно
- Держекоінспекція
- Вінницька ОДА
- Держспецзв'язок
- Херсонська ОДА

Суттєве коригування планів діяльності з внутрішнього аудиту

36 % органів у I півр., 43 % - у II півр. 2017 року

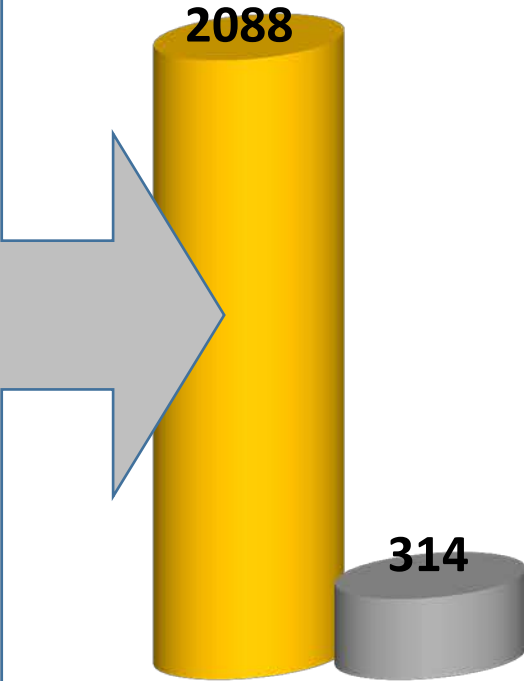
- Держгеонадра
- Міненерговугілля
- Держрибагентство
- Держрибагентство
- ДКА
- МЗС
- Закарпатська ОДА
- Укравтодор
- Луганська ОДА

повністю змінено початковий варіант плану

змінено понад 50% об'єктів

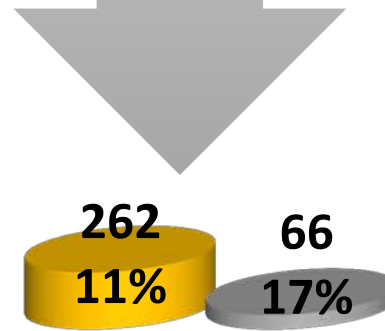
НЕДОЛІКИ У ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВА (проведення внутрішніх аудитів та інших заходів)

Внутрішні аудити **спрямовані переважно на оцінку законності та достовірності звітності, правильності ведення обліку, дотримання актів законодавства, планів, процедур тощо (фінансові аудити та аудити відповідності)**

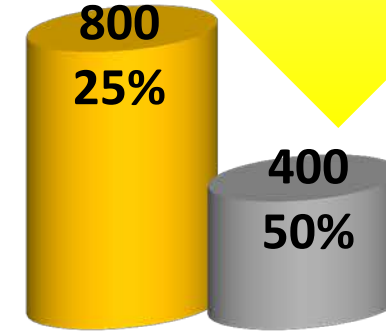
Проведено фінансових аудитів та/або аудитів відповідності

Дослідженню ефективності функціонування системи ВК, ступеня досягнення цілей, ефективності і якості виконання функцій і завдань, а також ризиків, тощо **(аудитам ефективності) приділяється мало уваги**

Проведено аудитів ефективності

Рівень завантаження внутрішніх аудиторів **завданнями, не пов'язаними безпосередньо зі здійсненням внутрішнього аудиту є досить суттєвим**

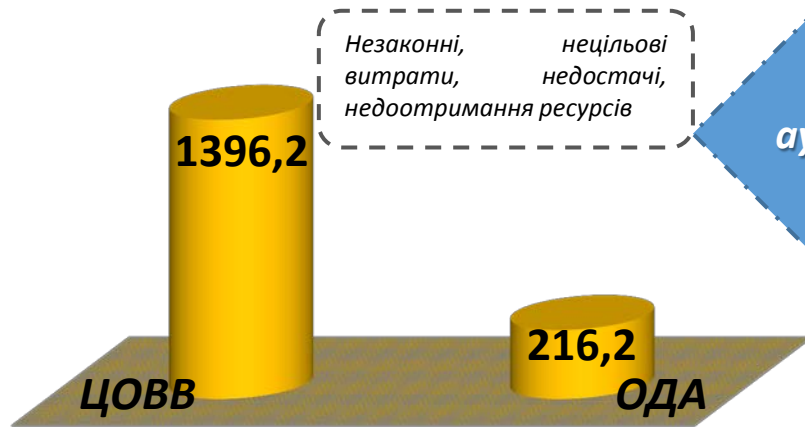
Взято участь в інших заходах (комісійних перевірках, службових розслідуваннях)

■ ЦОВВ

■ ОДА

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВА (виявлені порушення та недоліки)

порушення, що призвели до втрат ресурсів,
млн грн

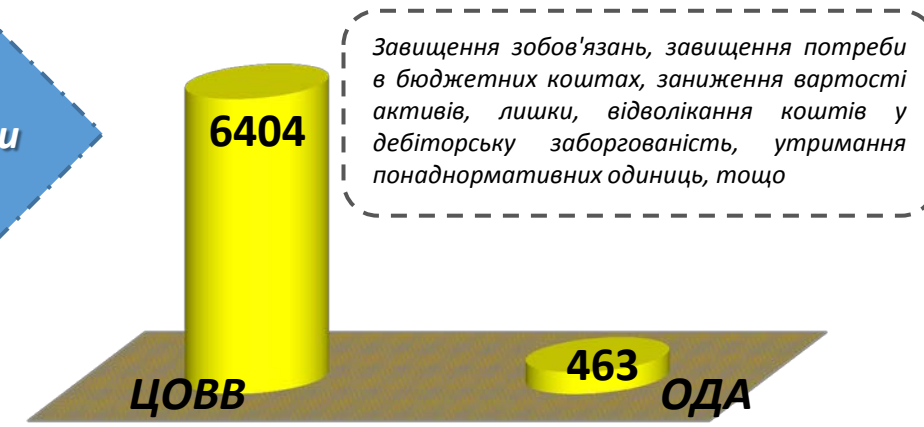

Незаконні, нецільові витрати, недостачі, недоотримання ресурсів

Фінансові аудити / аудити відповідності

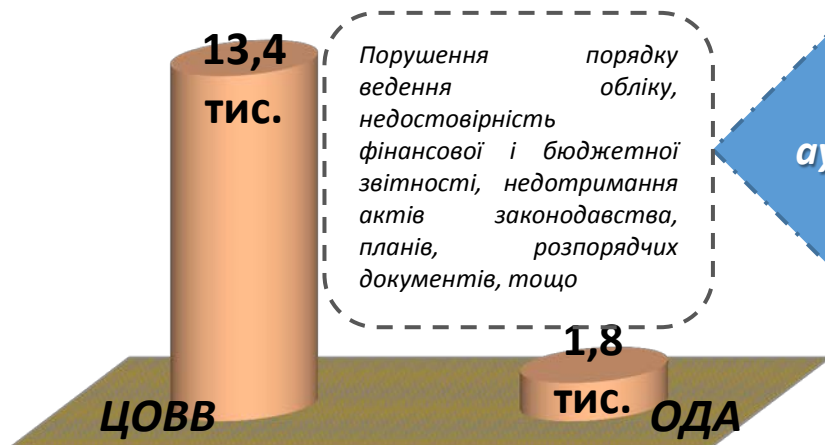
Фінансові аудити / аудити відповідності

порушення, що не призвели до втрат, кількість

Завищення зобов'язань, завищення потреби в бюджетних коштах, заниження вартості активів, лишки, відволікання коштів у дебіторську заборгованість, утримання понаднормативних одиниць, тощо

нефінансові порушення, кількість

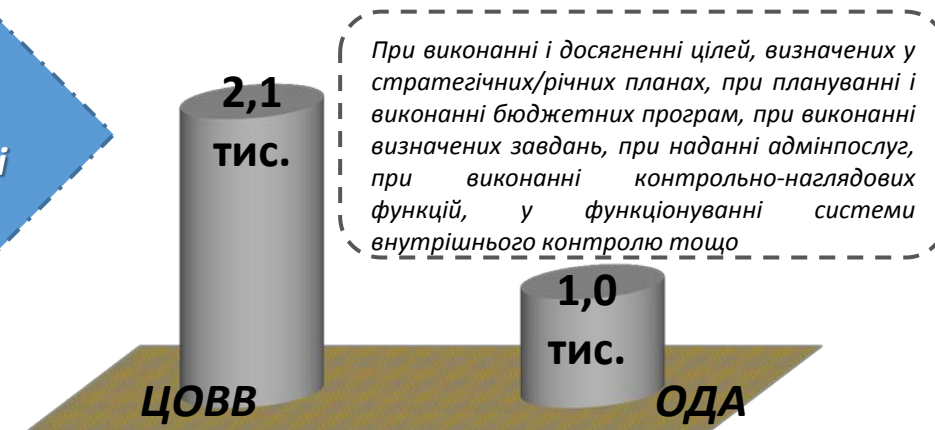

Порушення ведення фінансової і бюджетної звітності, недостовірність актів законодавства, планів, розпорядчих документів, тощо

Фінансові аудити / аудити відповідності

Аудити ефективності

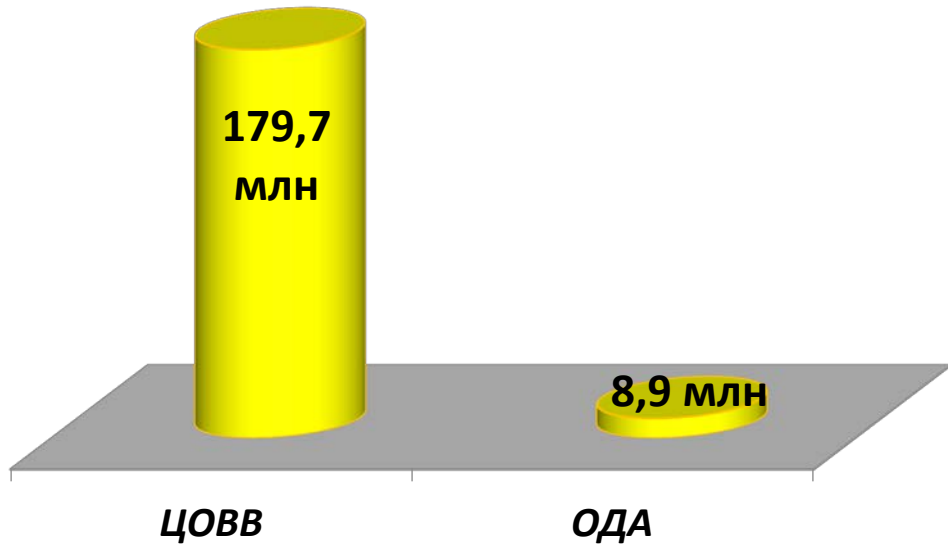
недоліки та проблеми (зокрема у системі ВК), кількість

При виконанні і досягненні цілей, визначених у стратегічних/річних планах, при плануванні і виконанні бюджетних програм, при виконанні визначених завдань, при наданні адмінпослуг, при виконанні контрольно-наглядових функцій, у функціонуванні системи внутрішнього контролю тощо

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВА (вiдшкодування виявлених порушень)

Вiдшкодовано втрат, млн грн

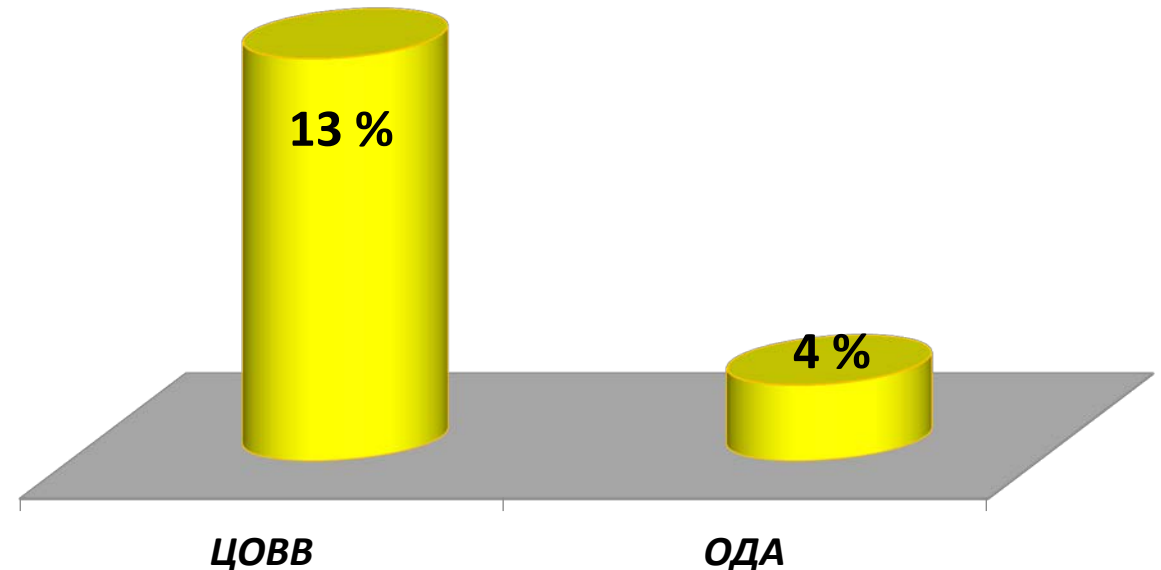
Жодної гривні не вiдшкодовано в системі:

- МОЗ
- Мiнекономрозвитку
- Держпраці
- МОН

Високий рiвень вiдшкодування втрат забезпечено у системі:

- МВС
- Держприкордонслужби
- ДСНС
- Пенсійного фонду
- Нацполiцiї
- МЗС
- Херсонської ОДА
- Миколаївської ОДА
- Донецької ОДА

Рiвень вiдшкодування, %

ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ (ОЦІНКИ) ЗАГАЛЬНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

в рамках реалізації завдань Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки

Проведено електронне опитування керівників підрозділів внутрішнього аудиту міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, обласних та Київської міської державних адміністрацій

Проведено детальні інтерв'ю з керівниками органів, керівниками підрозділів внутрішнього аудиту, фінансування та бухобліку, окремих структурних підрозділів/установ, які були об'єктами внутрішнього аудиту (в Мінекономрозвитку, Міненерговугілля, МОЗ, Держгеонадра, ДСНС, Держфінмоніторингу, ДФС, Держводагентстві, Держкіно, Держархбудінспекції, Пенсійному фонді, Вінницькій, Дніпропетровській і Львівській ОДА та КМДА)

Підготовлено проект звіту та відповідні пропозиції з подальшого розвитку функції внутрішнього аудиту

ОКРЕМІ ЗНАХІДКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНКИ СТАНУ РОЗВИТКУ ТА СПРОМОЖНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

функція внутрішнього аудиту не змогла остаточно позбутися інспекційних коренів як у її сприйнятті вищим керівництвом, так і в підходах до роботи. Як наслідок, внутрішній аудит фокусується здебільшого на перевірці законності/відповідності та фінансових процесах, а не на системному підході з удосконалення системи внутрішнього контролю

спроможність підрозділів внутрішнього аудиту використовується недостатньо ефективно (близько 40 % підрозділів є малочисельними (1-2 аудиторів за штатом)). Внаслідок такої малочисельності та «інспекційної» спрямованості діяльності переважно не забезпечується системність охоплення внутрішнім аудитом ризикових сфер діяльності органу, а сам внутрішній аудит не має суттєвого системного впливу на діяльність органу)

досить слабкими є канали комунікації та звітування між вищим керівництвом та керівником підрозділу **внутрішнього аудиту** (незацікавленість керівництва у результатах діяльності з внутрішнього аудиту, відсутність участі керівництва у плануванні такої діяльності, формальне звітування про діяльність підрозділу тощо)

проблеми в частині якості (кваліфікації) персоналу (зокрема, низька кваліфікація окремих внутрішніх аудиторів, високий рівень плинності кадрів та звільнення осіб, які мають досвід у сфері внутрішнього аудиту, складність підбору компетентного персоналу, складність спеціалізації кадрового потенціалу для задоволення потреб у різних видах/напрямах аудиторської діяльності (у малочисельних підрозділах) тощо)

недостатність ресурсного забезпечення діяльності з внутрішнього аудиту (зокрема, матеріально-технічного, програмного забезпечення, коштів на відрядження тощо)

непроведення або формальне проведення внутрішніх оцінок якості, слабкі заходи з гарантування якості внутрішнього аудиту в окремих органах загалом, та як наслідок – відсутність заходів, спрямованих на розвиток та удосконалення діяльності з внутрішнього аудиту

Діяльність Центрального підрозділу гармонізації (інституційна спроможність)

З 1 січня 2017 року повноваження на виконання функції гармонізації ДВФК передано від Державної аудиторської служби до Міністерства фінансів

відповідно до постанови Уряду від 14.12.2016 № 951 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»

забезпечено функціонування у Мінфіні підрозділу гармонізації ДВФК

В структурі Міністерства утворено Департамент гармонізації державного внутрішнього фінансового контролю

- ✓ штатна чисельність 17 одиниць (станом на 20.02.2018 укомплектовано 15 посад)
- ✓ затверджено положення про департамент і його структурні підрозділи (відділи)
- ✓ затверджено посадові інструкції працівників тощо

Забезпечено відповідність європейській практиці щодо функціонування
Центрального підрозділу гармонізації у структурі Мінфіну

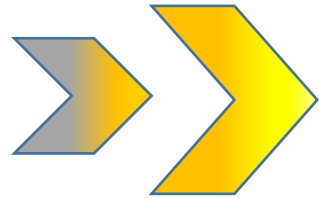
Задля обміну найкращою практикою та досвідом у сфері ДВФК, відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння щодо співробітництва між Мінфіном України та Мінфіном Королівства Нідерланди здійснюється співпраця з Національною Академією фінансів та економіки Мінфіну Королівства Нідерланди:

- визначено напрями подальшої співпраці, зокрема, розроблено Програму двостороннього співробітництва та «Дорожню карту»

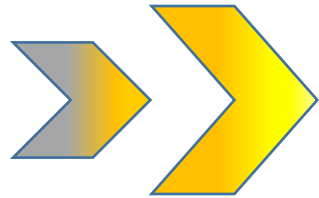
Діяльність Центрального підрозділу гармонізації (перегляд нормативної бази з питань ДВФК)

постанова Уряду
від 08.02.2017
№ 57

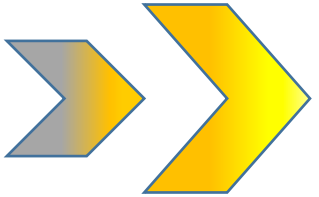
- впроваджено оприлюднення планів на офіційних веб-сайтах
- скасовано норму щодо погодження планів з ЦПГ
- уповноважено Мінфін надавати роз'яснення
- уповноважено Мінфін проводити оцінку функціонування системи внутрішнього аудиту

наказ Мінфіну
від 03.05.2017
№ 480

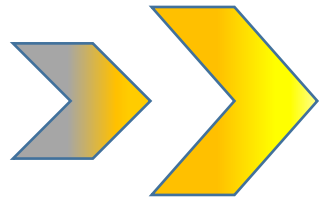
- прийнято Порядок здійснення Міністерством фінансів України оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту
(визначено механізм організації, проведення, оформлення та реалізації результатів оцінки функціонування системи внутрішнього аудиту (зовнішньої оцінки якості))

наказ Мінфіну
від 30.05.2017
№ 542

- зміни до Методичних рекомендацій з організації внутрішнього контролю
(вилучення повноважень Держфінінспекції щодо надання роз'яснень)

наказ Мінфіну
від 13.07.2017
№ 627

- зміни до Кодексу етики працівників підрозділу ВА *(приведення у відповідність до вимог Закону України "Про державну службу")*
- зміни до Стандартів внутрішнього аудиту *(вилучення повноважень Держфінінспекції щодо надання роз'яснень, щодо проведення оцінки якості внутрішнього аудиту та встановлення відповідних повноважень Мінфіну)*
- зміни до звітності № 1-ДВА *(вилучення позицій щодо погодження планів внутрішнього аудиту з Держфінінспекцією)*

Діяльність Центрального підрозділу гармонізації (проведення навчальних заходів)

- ✓ «круглий стіл» з питань розвитку ДВФК за участю 74 керівників підрозділів внутрішнього аудиту ЦОВВ та ОДА

червень

- ✓ тренінг з IT аудиту за участю 20 внутрішніх аудиторів ЦОВВ

грудень

- ✓ тренінг з фінансового аудиту, за участю 20 внутрішніх аудиторів ЦОВВ

листопад

- ✓ 2 базових двотижневих тренінги з ВК та ВА, участь в яких взяли 100 внутрішніх аудиторів ЦОВВ та ОДА

вересень, листопад

- ✓ 2 тренінги другого рівня (з питань визначення критеріїв аудиту), в яких взяли участь 40 внутрішніх аудиторів ЦОВВ та ОДА

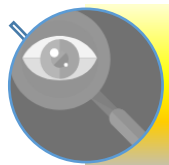
жовтень, грудень

- ✓ заходи з розвитку інституційної спроможності ЦПГ (2 навчання - «тренінги для тренерів» для працівників Департаменту гармонізації ДВФК та керівників 4-х підрозділів ВА)

травень, вересень

ЗАХОДИ З РОЗВИТКУ ДВФК НА 2018 РІК

Проведення оцінки функціонування внутрішнього контролю в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади

Реалізація пілотних проектів з зовнішньої оцінки якості та з внутрішнього аудиту

Відстеження практичної реалізації правової бази з питань ДВФК, удосконалення нормативного та методологічного забезпечення внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту (у т.ч. з урахуванням результатів огляду)

Оновлення та реалізація програми підвищення кваліфікації для внутрішніх аудиторів

Проведення навчальних заходів з питань внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

Постійна роз'яснювальна, консультаційна та методологічна підтримка внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту